

โครงการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพสนาภานา (ป.วน.)
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๗

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. ชื่อโครงการ	๔
๒. ลักษณะโครงการ	๔
๓. ชื่อแผนงาน	๔
๔. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	๔
๕. สถานที่ตั้งโครงการ	๔
๖. ปรัชญา หลักการและเหตุผล และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	๔
๗. เกณฑ์การเปิดสอน	๕
๘. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา	๕
๙. ระบบการศึกษา	๖
๑๐. ระยะเวลาการศึกษา	๖
๑๑. การลงทะเบียนเรียน	๖
๑๒. การวัดผลการศึกษา การประเมินผลการศึกษา และการสำเร็จการศึกษา	๖
๑๓. การพัฒนาสภาพการเป็นนักศึกษา	๗
๑๔. เป้าหมาย	๗
๑๕. ลักษณะกิจกรรม	๗
๑๖. จำนวนนักศึกษา/ปีการศึกษา	๗
๑๗. อาจารย์สอนประจำโครงการ	๗
๑๘. สถานที่เรียน	๙
๑๙. งบประมาณ	๑๐
๒๐. โครงสร้างหลักสูตร	๑๑
๒๑. แผนจัดการเรียนการสอน	๑๒
๒๒. คำอธิบายรายวิชา	๑๒
๒๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	๑๕

โครงการเปิดสอน

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพสนาภานา (ป.วน.)

วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช ร่วมกับ ภาควิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑. ชื่อโครงการ : โครงการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพสนาภานา (ป.วน.)
๒. ลักษณะโครงการ : โครงการขอเปิดหลักสูตรประกาศนียบัตร
๓. ชื่อแผนงาน : งานจัดการศึกษา
๔. หน่วยงานที่รับผิดชอบ : วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช ร่วมกับภาควิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์
๕. สถานที่ตั้งโครงการ : วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ตำบลบึงพระ อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก

๖. ปรัชญา หลักการและเหตุผล และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๖.๑ ปรัชญาหลักสูตร

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพสนาภานา มุ่งผลิตนักศึกษาให้มีความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพสนาภานาอย่างรอบด้านตามหลักการในคัมภีร์พระไตรปิฎก และบริการวิชาการด้านวิชาชีพสนาภานาแก่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

๖.๒ หลักการและเหตุผล

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงสถาปนาขึ้นเพื่อเป็นสถานศึกษาพระไตรปิฎก และวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุสามเณรและประชาชนทั่วไปมีกระบวนการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคฝึกปฏิบัติ ในลักษณะการบูรณาการอย่างเป็นองค์รวมโดยมีไตรสิกขาเป็นแกน โดยสะท้อนวิธีการเรียนการสอนที่เป็นทั้งปริยัติ ปฏิบัติ และปฏิเวธ ที่สร้างให้ผู้เรียนมุ่งมั่นพัฒนาตนให้เทียบพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ ความเข้าใจ เท้าทันความเปลี่ยนแปลงของโลก มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา เป็นไปตามหลักคำสอนอันเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อความดับทุกข์อย่างสิ้นเชิง คือการบรรลุพระนิพพาน ดังที่ตรัสไว้ในสติปัฏฐานสูตรว่า “*เอกายโน อัย ภิกขเว เมคฺโค สุตตานํ วิสุทฺธิยา โสกปริเทวํ สมตฺติกมฺยา ทฺทุกขโทมนสฺसानํ อตฺตณฺคฺมฺยา ญฺญาสฺส อธิคฺมฺยา นิพฺพานสฺส สจฺฉิกรณตฺถาย ยทฺทํ จตฺตารโ สติปัฏฺฐานา*” แปลว่า “ภิกษุทั้งหลาย ทางนี้เป็นทางเดียว เพื่อความบริสุทธิ์ ของเหล่าสัตว์

เพื่อส่งเสริมและบริหาร เพื่อต่อบุคคลและโหนด เพื่อบรรลุยุทธศาสตร์ เพื่อให้แจ้งซึ่งพระนิพพาน ทางนี้คือสติปัญญา ๔” ดังนั้น เพื่อให้การสืบสานพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในด้านการศึกษา พระไตรปิฎกและวิชาการชั้นสูง รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรทางพระพุทธศาสนาให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา มีทักษะด้านการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา และสามารถเผยแผ่ การปฏิบัติ วิปัสสนาภาวนาในสังคม ภาควิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ ร่วมกับ สถาบันวิปัสสนาธุระ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงได้เปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรวิปัสสนาภาวนาขึ้น

๖.๓ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

- ๑) เพื่อส่งเสริมบุคลากรทางพระพุทธศาสนาให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการปฏิบัติ วิปัสสนาภาวนา
- ๒) เพื่อส่งเสริมบุคลากรทางพระพุทธศาสนาให้มีทักษะด้านการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา
- ๓) เพื่อส่งเสริมบุคลากรทางพระพุทธศาสนาให้สามารถเผยแผ่การปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาในสังคม
- ๔) เพื่อส่งเสริมการบริการวิชาการด้านวิปัสสนาภาวนาแก่คนในท้องถิ่น ชุมชนและสังคม

๗. เกณฑ์การเปิดสอน

ส่วนงานของมหาวิทยาลัย ที่มีความประสงค์จะเปิดสอนหลักสูตร สามารถดำเนินการ ขออนุมัติโครงการเปิดสอนตามขั้นตอน คือ

- ๗.๑ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช จัดทำโครงการเปิดสอนหลักสูตร
- ๗.๒ ขอความเห็นชอบในการเปิดสอนหลักสูตรจากคณะกรรมการประจำคณะพุทธศาสตร์ และสภาวิชาการ
- ๗.๓ ได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย

๘. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

- ๘.๑ เป็นบรรพชิต และสำเร็จการศึกษานักธรรมชั้นเอก หรือ
- ๘.๒ เป็นพระสงฆ์หรือครูสอนพระปริยัติธรรมหรือครูสอนศีลธรรม ที่สำเร็จการศึกษานักธรรมชั้นใดชั้นหนึ่ง หรือ
- ๘.๓ เป็นบรรพชิตที่สำเร็จการศึกษาภาคบังคับ และสำเร็จการศึกษานักธรรมชั้นใดชั้นหนึ่ง หรือ
- ๘.๔ เป็นคนกุศลที่สำเร็จการศึกษานักธรรมชั้นเอก หรือธรรมศึกษาชั้นเอก หรือ
- ๘.๕ เป็นคนกุศลที่สำเร็จการศึกษาภาคบังคับของรัฐ หรือเทียบเท่า หรือ
- ๘.๖ เป็นผู้ที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ

๙. ระบบการศึกษา

ใช้ระบบหน่วยกิตทวิภาค (Semester Credit System) โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปี การศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ และภาคปฏิบัติ คือ

๙.๑ ภาคการศึกษาที่ ๑ (First Semester) มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

๙.๒ ภาคการศึกษาที่ ๒ (Second Semester) มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

๙.๓ ภาคปฏิบัติ (Practical Semester) มีเวลาเข้าปฏิบัติวิสัยสนากรรมฐานเป็นเวลา ๙๐ วัน โดยสามารถเริ่มปฏิบัติเพื่อเก็บสะสมวันตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ ๑ เป็นต้นไป

๑๐. ระยะเวลาการศึกษา

ระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตร ๑ ปี ระยะเวลาการศึกษาต้องไม่ต่ำกว่า ๒ ภาคการศึกษา ปกติ แต่ไม่เกิน ๔ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑. การลงทะเบียนเรียน

กำหนดให้ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ ๑ จำนวน ๑๕ หน่วยกิต และในภาค การศึกษาที่ ๒ จำนวน ๑๕ หน่วยกิต

๑๒. การวัดผลการศึกษา การประเมินผลการศึกษา และการสำเร็จการศึกษา

เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษา ระดับปริญญาตรีมาใช้โดยอนุโลม และเกณฑ์ทั่วไป คือ

๑๒.๑ ให้มีการวัดผลการศึกษาทุกรายวิชาที่นักศึกษาได้ลงทะเบียนไว้ แต่ละภาคการศึกษา

๑๒.๒ ต้องมีเวลาเรียนในแต่ละรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไว้ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ ของ เวลาเรียนทั้งหมดในภาคการศึกษานั้น จึงจะมีสิทธิ์เข้าสอบในรายวิชานั้น

๑๒.๓ การประเมินผลการศึกษาในแต่ละรายวิชานั้น ให้มีผลการศึกษาระดับ (Grade) และ ค่าระดับ (Grade Point) ทั้งนี้ เกณฑ์คะแนนต่ำสุดที่ถือว่าผ่านในรายวิชานั้น ๆ คือ ระดับ D ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ
ดีเยี่ยม (Excellent)	A	๔.๐
ดีมาก (Very Good)	B+	๓.๕
ดี (Good)	B	๓.๐
ค่อนข้างดี (Very Falir)	C+	๒.๕
พอใช้ (Fair)	C	๒.๐
ค่อนข้างพอใช้ (Quite Fair)	D+	๑.๕
อ่อน (Poor)	D	๑.๐
ตก (Failed)	F	๐

๑๒.๔ ผู้สำเร็จการศึกษา ต้องมีคุณสมบัติ คือ

- ๑) สอบได้หน่วยกิตสะสมครบหลักสูตรเข้าศึกษาในระยะเวลาไม่เกิน ๒ เท่าของเวลาการศึกษาตามหลักสูตร และมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่าระดับ ๒.๐๐
- ๒) ผ่านการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา ไม่น้อยกว่า ๙๐ วัน
- ๓) ผ่านประสบการณ์ฝึกสอนวิปัสสนาภาวนา จำนวนไม่น้อยกว่า ๖๐ ชั่วโมง
- ๔) ไม่ถูกลงโทษตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย
- ๕) ไม่มีพันธะอื่นใดกับมหาวิทยาลัย

๑๒.๕ ผู้สำเร็จการศึกษามีสิทธิที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นปริญญาตรีของ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในสาขาวิชาที่มหาวิทยาลัยกำหนด แต่ทั้งนี้ต้องได้รับค่าระดับเฉลี่ยสะสม ไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐

๑๓. การฟื้นฟูสภาพการเป็นนักศึกษา

การฟื้นฟูสภาพการเป็นนักศึกษา ให้เป็นไปตามหมวด ๕ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับประกาศนียบัตร โดยอนุโลม

๑๔. เป้าหมาย

เป้าหมายเชิงคุณภาพ : ผลิตนักเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการทางพระพุทธศาสนา และสามารถนำไปใช้กับสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายเชิงปริมาณ : รับจำนวน ๓๐ รูป/คนต่อปีการศึกษา

๑๕. ลักษณะกิจกรรม

จัดการเรียนการสอนระดับประกาศนียบัตร

๑๖. จำนวนนักศึกษา/ปีการศึกษา

จำนวนนักศึกษา	ปีการศึกษา			
	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๗๑
๑. นักศึกษารับเข้าใหม่	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐
๒. จำนวนนักศึกษาที่คาดว่าจะจบ	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐
รวม	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐

๑๗. อาจารย์สอนประจำโครงการ

ลำดับที่	ชื่อ -ฉายา-นามสกุล	วุฒิการศึกษา
๑	พระราชรัตนสุธี, รศ.ดร.	รป.ด.(รัฐประศาสนศาสตร์) ปร.ด. (ภาษาไทย) รป.ม.(รัฐประศาสนศาสตร์)

ลำดับที่	ชื่อ - ฉายา - นามสกุล	วุฒิการศึกษา
		ป.ธ.๙ (ภาษาบาลี)
๒	พระครูรัตนสุตาภรณ์, ผศ.ดร.	รป.ด.(รัฐประศาสนศาสตร์) รป.ม.(รัฐประศาสนศาสตร์) ค.บ.(การบริหารการศึกษา) ป.ธ.๔ (ภาษาบาลี) น.ธ.เอก
๓	พระครูพิพิธจรรุธรรม, ผศ.ดร. (พระวิปัสสนาจารย์)	ศน.ด. (พุทธศาสนศึกษา) กศ.ม. (จิตวิทยา) พธ.บ. (ปรัชญา) น.บ. (นิติศาสตร์) น.ธ.เอก
๔	พระครูปลัดสุวัฒน์พุทธคุณ, ดร. (พระวิปัสสนาจารย์)	พธ.ด. (ปรัชญา) พธ.ม. (ปรัชญา) พธ.บ. (ศาสนา) ป.ธ. ๗ (ภาษาบาลี)
๕	พระครูสังฆรักษ์เชษฐา ปิยสาสโน (พระวิปัสสนาจารย์)	พธ.ม.(พระพุทธศาสนา) บธ.บ.(การตลาด) น.ธ.เอก
๖	พระสันต์ทัศน์ คมภีรปัญญา, ดร. (พระวิปัสสนาจารย์)	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) พธ.ม. (วิปัสสนาภาวนา) พธ.บ. (ปรัชญา) ประโยค ๑-๒ น.ธ.เอก
๗	พระมหายอด อภิปัญญา (พระวิปัสสนาจารย์)	พธ.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์) พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) ป.ธ.๖ (ภาษาบาลี) น.ธ.เอก
๘	พระสมพงษ์ ญฐิติโก, ดร.	ค.ด. (การสอนสังคมศึกษา) พธ.ม. (การสอนสังคมศึกษา) พธ.บ. (สังคมศึกษา) ประโยค ๑-๒ น.ธ.เอก

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	วุฒิการศึกษา
๙	รศ.ดร.ประพัฒน์ ศรีภูถกิจ	กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) พธ.บ.(พุทธจิตวิทยา) ป.ธ.๙ (ภาษาบาลี)
๑๐	นายชัยรัตน์ ทองสุข	พธ.ม (พระพุทธศาสนา) พธ.บ. (ภาษาไทย) ป.ธ. ๗ (ภาษาบาลี)
๑๑	ดร.ภูวเดช สิ้นทับศาล	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) ศศ.ม. (ปรัชญา) พธ.บ. (ศาสนา) ประโยค ๑-๒ น.ธ.เอก
๑๒	นายเสถียร สระทองให้	พธ.ม.(พระพุทธศาสนา) พธ.บ.(พระพุทธศาสนา) น.ธ.เอก
๑๓	ผศ.สุทัศน์ อาสนาชัย	M.A. (Linguistics) พธ.บ. (การสอน สังคม) ป.ธ.๔ (ภาษาบาลี) น.ธ.เอก
๑๔	นายจิรพจน์ ขวัญคง	ศศ.ม. (ภาษาอังกฤษ) พธ.บ. (ภาษาอังกฤษ) น.ธ.เอก
๑๕	ดร.ดอนลาร์ เสนา	พธ.ด.(รัฐประศาสนศาสตร์) ศศ.ม.(พัฒนาสังคม) รป.บ.(รัฐประศาสนศาสตร์) พธ.บ.(การเมืองการปกครอง) ป.ธ.๗ (ภาษาบาลี)

๑๘. สถานที่เรียน

วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง
พิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก

๑๙. งบประมาณ

๑๙.๑ ที่มาของงบประมาณ

- ๑) งบอุดหนุนจากมหาวิทยาลัย
- ๒) ค่าธรรมเนียมและบำรุงการศึกษา
- ๓) อื่นๆ

ภาคเรียนที่ ๑ จำนวน ๑๕ หน่วยกิต (นับหน่วยกิต ๑๒ หน่วยกิต, ไม่นับหน่วยกิต ๓ หน่วยกิต)

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน
๑	ค่าลงทะเบียน จำนวน ๑๕ หน่วยกิต (เหมาจ่าย)	๒,๒๐๐
๒	ค่าธรรมเนียมการสมัครนิต	๑๐๐
๓	ค่าบำรุงกิจกรรมนิต	๒๐๐
รวม		๒,๕๐๐ -.

ภาคเรียนที่ ๒ จำนวน ๑๕ หน่วยกิต (นับหน่วยกิต ๑๒ หน่วยกิต, ไม่นับหน่วยกิต ๓ หน่วยกิต)

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน
๑	ค่าลงทะเบียน จำนวน ๑๕ หน่วยกิต (เหมาจ่าย)	๒,๒๐๐
๒	ค่าธรรมเนียมการสมัครนิต	๑๐๐
๓	ค่าบำรุงกิจกรรมนิต	๒๐๐
รวม		๒,๕๐๐ -.
รวมค่าใช้จ่ายหลักสูตร ๑ ปี เป็นเงินทั้งสิ้น		๕,๐๐๐ -.

๑๙.๒ งบค่าใช้จ่าย

หมวดเงิน		งบประมาณ				หมายเหตุ
		๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๗๑	
ค่าตอบแทน	อาจารย์	๙๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	
	เจ้าหน้าที่	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	
ค่าใช้จ่าย (ประชาสัมพันธ์/ บัตรประจำตัว/ประกาศนียบัตร)		๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	
ค่าวัสดุ		๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	
รวม		๑๔๐,๐๐๐	๑๔๐,๐๐๐	๑๔๐,๐๐๐	๑๔๐,๐๐๐	

๒๐. โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตร มี ๓๐ หน่วยกิต ประกอบด้วย

วิชา	หน่วยกิต
๑. วิชาบังคับ	๒๔
๒. วิชาเลือก	๖
รวม	๓๐

๒๐.๑ กลุ่มวิชาบังคับ จำนวน ๒๔ หน่วยกิต ดังนี้

วน ๐๐๑	พระไตรปิฎกศึกษา	๓ (๓-๐-๖)
วน ๐๐๒	กรรมฐานในคัมภีร์พระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
วน ๐๐๓	วิสุทธิมรรคศึกษา	๓ (๓-๐-๖)
วน ๐๐๔	สมถกรรมฐานนิเทศ	๓ (๓-๐-๖)
วน ๐๐๕	วิปัสสนากรรมฐานนิเทศ	๓ (๓-๐-๖)
วน ๐๐๖	เทคนิคการสอนวิปัสสนาภาวนา	๓ (๓-๐-๖)
วน ๐๐๗	ภาษาอังกฤษสำหรับการสอนกรรมฐาน	๓ (๓-๐-๖)
วน ๐๐๘	สัมมนาวิปัสสนาภาวนา	๓ (๓-๐-๖)

๒๐.๒ กลุ่มวิชาเลือก จำนวน ๖ หน่วยกิต

วน ๐๐๙	วิปัสสนาวงศ์	๓ (๓-๐-๖)
วน ๐๑๐	โสฬสญาณนิเทศ	๓ (๓-๐-๖)
วน ๐๑๑	การบริหารจัดการศูนย์ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา	๓ (๓-๐-๖)
วน ๐๑๒	เทคโนโลยีสารสนเทศทางวิปัสสนาภาวนา	๓ (๓-๐-๖)
วน ๐๑๓	กรรมฐานในโลกสมัยใหม่	๓ (๓-๐-๖)
วน ๐๑๔	สำนักวิปัสสนาในประเทศไทย	๓ (๓-๐-๖)

๒๑. แผนจัดการเรียนการสอน

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๑	วิชาบังคับ (จำนวน ๑๒ หน่วยกิต)	
	วน ๐๐๑ พระไตรปิฎกศึกษา	๓
	วน ๐๐๒ กรรณฐานในคัมภีร์พระพุทธศาสนา	๓
	วน ๐๐๓ วิสุทธิมรรคศึกษา	๓
	วน ๐๐๔ สมถกรรมฐานนิเทศ	๓
วิชาเลือก (จำนวน ๓ หน่วยกิต)	xxxxx xxxxxxxxxxxxxxx	๓
	รวมหน่วยกิตภาคเรียนที่ ๑	๑๕
ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๒	วิชาบังคับ (จำนวน ๑๒ หน่วยกิต)	
	วน ๐๐๕ วิปัสสนากรรมฐานนิเทศ	๓
	วน ๐๐๖ เทคนิคการสอนวิปัสสนาภาวนา	๓
	วน ๐๐๗ ภาษาอังกฤษสำหรับการสอนกรรมฐาน	๓
	วน ๐๐๘ สัมมนาวิปัสสนาภาวนา	๓
วิชาเลือก (จำนวน ๓ หน่วยกิต)	xxxxx xxxxxxxxxxxxxxx	๓
	รวมหน่วยกิตภาคเรียนที่ ๒	๑๕
รวมหน่วยกิตทั้งหมด		๓๐

๒๒. คำอธิบายรายวิชา

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิปัสสนาภาวนา มีจำนวน ๓๐ หน่วยกิต มีคำอธิบายของรายวิชาที่เปิดสอนดังต่อไปนี้ ดังนี้

๒๒.๑ กลุ่มวิชาบังคับ จำนวน ๒๔ หน่วยกิต

วน ๐๐๑ พระไตรปิฎกศึกษา ๓ (๓-๐-๖)
(Tipitaka Studies)

ศึกษาประวัติและพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ภีคา อนุภีคา โยชนา โครงสร้างและเนื้อหาสำคัญของพระไตรปิฎก เช่น มหาวิภังค์ ภิกขุณีวิภังค์ และมหาวัคค์ ในพระวินัยปิฎก พระสุตตรสำคัญ เช่น พรหมชาลสูตร มหาปรินิพพานสูตร มหาสติปัฏฐานสูตร จุฬกัมมวิภังค์ ในพระสุตตันตปิฎก ศึกษาสาระเบื้องต้นของปรมัตถธรรม คือ จิต เจตสิก รูป นิพพานในพระอภิธรรมปิฎก

ภาคปฏิบัติ**การปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา**

นักศึกษาปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาในวัด หรือสำนักปฏิบัติธรรมที่หลักสูตรกำหนด เป็นเวลา ไม่น้อยกว่า ๙๐ วัน

การฝึกสอนวิปัสสนาภาวนา

นักศึกษาฝึกสอนวิปัสสนาภาวนา ในวัดหรือสำนักปฏิบัติธรรมที่หลักสูตรกำหนด เป็นเวลา ไม่น้อยกว่า ๖๐ ชั่วโมง

๒๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๒๓.๑ ผลิตบุคลากรให้มีความรู้ด้านวิปัสสนาภาวนา และมีทักษะในการเป็นวิปัสสนาจารย์

๒๓.๒ สนองนโยบายด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย